

Homilie Benedikta XVI. při mši sv., Santiago de Cuba

Drazí bratři a sestry,

Děkuji Bohu, že mi umožnil k vám přijet a uskutečnit tuto tak kýženou cestu. Zdravím mons. Dionisia Garcia Ibáñeze, arcibiskupa Santiaga de Cuby, a děkuji mu za jeho laskavá slova na uvítanou. Zároveň zdravím kubánské biskupy i ty, kteří přišli odjinud, jakož i kněze, řeholníky, seminaristy a věřící laiky, kteří se účastní této bohoslužby. Nemohu opominout ty, kteří tu nemohou být kvůli chorobě, věku nebo z jiných důvodů. Zdravím dále státní představitele, kteří nás laskavě doprovázejí.

Tato mše svatá, které mám to potěšení předsedat poprvé během této svojí pastorační návštěvy v této zemi, zapadá do kontextu jubilejního mariánského roku, vyhlášeného ke cti Panny Marie Caridad del Cobre, Patronky Kuby, u příležitosti čtyřstého výročí objevení a vystavení její milostné sošky uctívané v této požehnané zemi. Nejsou mi neznámy oběti a oddanost, s nimiž bylo toto jubileum připravováno, zvláště z duchovního hlediska. Byl jsem dojat, když jsem se dozvěděl o vroucnosti, s níž je Panna Maria tolika Kubánci ctěna a vzývána při poutích ze všech koutů tohoto ostrova.

Toto významné církevní dění na Kubě je osvětleno nezvyklým leskem slavnosti, kterou dnes slaví všeobecná církev: Zvěstování Páně Panně Marii. Vtělení Božího Syna je vskutku ústředním tajemstvím křesťanské víry a Panna Maria v něm zaujímá prvořadé místo. Jaký je však smysl tohoto tajemství? A jaký význam má pro náš konkrétní život?

Podívejme se nejprve, co znamená Vtělení. V evangeliu svatého Lukáše jsme slyšeli andělova slova k Panně Marii: „Duch svatý sestoupí na tebe a moc Nejvyššího tě zastíní! Proto také dítě bude nazváno svaté, Syn Boží.“ (Lk 1,35). V Panně Marii se Boží Syn stává člověkem a naplňuje se tak Izaiášovo proroctví: „Hle, panna počne a porodí syna a dá mu jméno Emanuel“ (Iz 7,14). Ano, Ježíš, Slovo učiněné tělem, je Bůh-s-námi, který k nám přišel přebývat a sdílet náš lidský úděl. Apoštol svatý Jan to vyjadřuje následujícím způsobem: „A slovo se stalo tělem, a přebývalo mezi námi“ (Jan 1,14). Výraz „stalo se tělem“ označuje tu nejkonkrétnější a hmatatelnou skutečnost. V Kristu přišel Bůh skutečně na svět, vstoupil do našich dějin, učinil si příbytek mezi námi a splnil tak niternou tužbu lidské bytosti, aby se svět stal pro člověka skutečně domovem. Je-li totiž Bůh vyháněn, stává se svět pro člověka neobyvatelným a zároveň přichází nazmar pravý úděl stvoření, které má být prostorem smlouvy, přitakáním lásce mezi Bohem a lidstvem, které Mu odpovídá. Tak to učinila Panna Maria jako první věřící svým bezvýhradným přitakáním Pánu.

Proto, když rozjímáme tajemství vtělení, nemůžeme nespočinout svým zrakem na Ní a stojíme v úžasu, vděčnosti a lásce, protože vidíme, jak se Bůh, přicházející na svět, chtěl svěřit svobodnému souhlasu svého stvoření. A teprve když Panna andělovi odpověděla: „Jsem služebnice Páně: ať se mi stane podle tvého slova!“ (Lk 1,38), začalo Otcovo věčné Slovo svoji lidskou existenci v čase. Je dojemné vidět, jak Bůh nejenom respektuje lidskou svobodu, ale zdá se jakoby ji potřeboval. A vidíme také, že počátek pozemské existence Božího Syna charakterizuje dvojí přitakání Otcově spásonosné vůli: Kristovo a Mariino. Tato

poslušnost Bohu otevírá brány světa pravdě, spáse. Bůh nás totiž stvořil jakožto plod své nekonečné lásky, a proto je život podle Jeho vůle cestou, jak nalézt vlastní pravou identitu, pravdu našeho bytí, zatímco vzdalování se od Boha nás vzdaluje nám samotným a uvrhuje nás do prázdnoty. Poslušnost ve víře je pravou svobodou, autentickým vykoupením, které nám umožňuje sjednotit se s Ježíšovou láskou v Jeho úsilí přizpůsobit se Otcově vůli. Vykoupení je vždycky procesem, který uvádí lidskou vůli do plného společenství s vůlí Boží (srov. *Lectio divina* s římskými seminaristy, 18. února 2010).

Drazí bratři, chválíme dnes Nejsvětější Pannu za její víru a spolu se svatou Alžbětou jí říkáme také: „Blahoslavená, která jsi uvěřila“ (*Lk 1,45*). Jak praví svatý Augustin, Panna Maria počala Krista dříve ve svém srdci vírou než fyzicky ve svém lůně; Maria uvěřila a naplnilo se v ní to, čemu věřila (srov. *Sermo 215, 4*). Prosme Pána, aby rozmnožil naši víru, dal jí účinnost a plodnost v lásce. Prosme ho, abychom byli jako Ona schopni přijímat do svého srdce Boží Slovo a uvádět je ve skutek chápavě a neustále.

Panna Maria je pro svou nezastupitelnou roli v tajemství Kristově obrazem a vzorem církve. Také církev stejně jako Matka Kristova je povolána přijímat do sebe tajemství Boží, které přichází přebývat do ní. Drazí bratři, vím s jakým úsilím, odvahou a odříkáním denně pracujete na tom, aby v konkrétních okolnostech vaší země a v tomto dějinném okamžiku církev stále více vyjevovala svou pravou podobu a byla místem, ve kterém se Bůh přibližuje lidem a setkává se s nimi. Církev, živé tělo Kristovo, má poslání prodlužovat spásonosnou Boží přítomnost na této zemi, otevírat svět k něčemu více než je sám, k Boží lásce a Božímu světlu. Stojí za to, drazí bratři, dát celý život Kristu, růst každý den v jeho přátelství a cítit povolání zvěstovat krásu a dobrotu Jeho života všem lidem, našim bratřím. Vybízím vás, abyste ve svém poslání rozsévati ve světě Boží slovo a nabízeli všem pravý pokrm Kristova těla. Před nastávajícími Velikonocemi se bez obav a komplexů rozhodněme následovat Ježíše na Jeho cestě ke kříži. S trpělivostí a vírou přijmeme jakékoli protivenství či soužení, a budme přesvědčeni, že On svým vzkříšením přemohl sílu zla, které vše zatemňuje, a dal vyklíčit novému světu, světu Božímu, světu světla, pravdy a radosti. Pán nepřestane žehnat velkorysost vašeho nasazení hojnými plody.

Tajemství vtělení, kterým se Bůh stává naším bližním, nám také ukazuje svrchovanou důstojnost každého lidského života. Proto ve svém plánu lásky již od stvoření Bůh svěřil rodině, založené na manželství, vznešené poslání být základní buňkou společnosti a pravou domácí církví. S touto jistotou, vy, drazí manželé, musíte být zvláště pro svoje děti skutečným a viditelným znamením Kristovy lásky k církvi. Kuba potřebuje svědectví vaší věrnosti, vaší jednoty, vaší schopnosti přijímat lidský život, zvláště, je-li bezbranný nebo ocitl-li se v nouzi.

Drazí bratři, před zraky Panny Marie Caridad del Cobre vás chci vyzvat, abyste dali své víře nový rozlet, žili z Krista a pro Krista a zbraněmi pokoje, odpuštění a porozumění se zasazovali o vytvoření otevřené a obnovené společnosti, lepší společnosti, která bude více hodna člověka a více bude odrážet dobrotu Boží. Amen

Přeložil Milan Glaser